

EXAMEN MATEMÁTICA DISCRETA JUNIO 2015

1. Utiliza o teorema chinés dos restos para resolver o seguinte sistema de congruencias e determina cantas solucións teñen valor absoluto entre 150 e 2015.

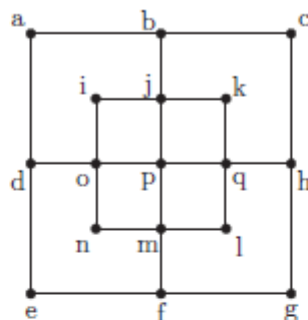
$$\begin{aligned}x &\equiv 2 \pmod{3} \\ x &\equiv 1 \pmod{4} \\ x &\equiv 3 \pmod{5}\end{aligned}$$

2. Determina o número de 5 caracteres ASCII que conteñen algunha vez o carácter "@".

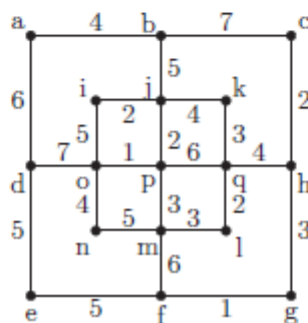
Nota: O número de caracteres ASCII é 2^7

3. a) Da unha relación de recurrencia para calcular o número de cadeas de bits de lonxitude n con dous ceros consecutivos.
b) Cales son as condicións iniciais?
c) Calcula cantas cadeas de lonxitude 7 conteñen dous ceros consecutivos.

4. Dado o seguinte grafo G

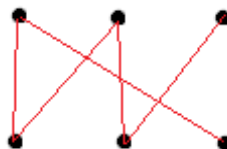

- Comprobar o teorema de apertón de mans. Calcular a sucesión de graos do grafo G .
- É bipartito? Cal é o número cromático do grafo G ?
- É conexo? Describir un camiño simple de lonxitude 6. É isomorfo ao grafo K_5 ?
- É euleriano? É hamiltoniano?
- É plano? Comprobar a fórmula de Euler para o grafo G .
- Calcular unha árbore xeradora minimal de G usando o algoritmo de Kruskal, sendo os pesos do grafo os que se indican a continuación

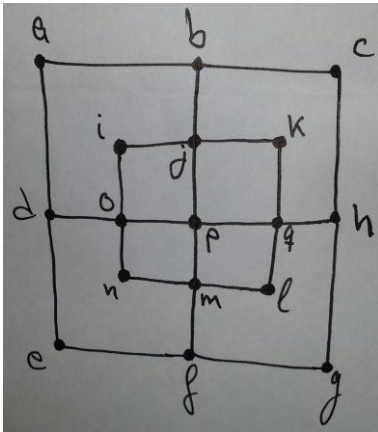
Examen Matemática Discreta 13-14

1.
 - a) Existe el inverso de 26 mod 265? En caso afirmativo, calcúlalo.
 - b) Tiene solución la congruencia $26x \equiv \text{mod } 165$? En caso afirmativo calcular las soluciones enteras entre -300 y 300.
2.
 - a) Cuantas soluciones tiene la ecuación $x_1 + x_2 + x_3 + x_4 = 8$ donde x_1, x_2, x_3, x_4 son enteros no negativos?
 - b) Probar que entre cualquier grupo de 13 números enteros (no necesariamente consecutivos), hay por lo menos 2 que den el mismo resto cuando se dividen por 12.
3.
 - a) Determinar las soluciones de: $a_n = 6a_{n-1} + 7a_{n-2}$
 - b) Determinar la solución del apartado anterior con las condiciones iniciales $a_1=8$ y $a_2=48$.
4. Ejercicio típico de grafos (mirar años anteriores).
5. Justificar razonadamente:
 - a) $f(x) = x \log(x)$ es O de (x^2) ? Y $g(x) = x^4/2$ es O de (x^2) ?
 - b) Evaluar $-97 \text{ mod } 141$.
 - c) Encontrar inverso de 4 mod 9.
 - d) Cuantas cadenas de bits de longitud 6 empiezan y acaban con un 1?
 - e) Dar una definición recursiva de (n^2) , $n=1, 2, 3...$
 - f) Es el siguiente grafo un árbol?:

Matemática Discreta

1. De dous números, n e m , sábese que os seus restos ó dividilos entre 29, 30 e 31 son, respectivamente, $(3,2,1)$ e $(1,2,5)$. Calcular o produto $n \cdot m$ sabendo que é un número menor que $29 \cdot 30 \cdot 31$.
2. De cantas maneiras se poden seleccionar 5 billetes dunha caixa rexistradora que contén billetes de 5 €, 10 €, 50 €, 100 €, 200 € e 500 €? (A orde non se ten en conta, hai polo menos 5 billetes de cada tipo e os do mesmo tipo son indistinguíbles)
3.
 - a) Determinar as solucións da relación de recorrencia: $a_n = -5 \cdot a_{n-1} - 6 \cdot a_{n-2} + 42 \cdot 4^n$.
 - b) Determinar a única solución coas condicións iniciais $a_1 = 56$ e $a_2 = 278$.
4.
 - a) Comprobar o teorema do apertón de mans.
 - b) Calcular a sucesión de graos do grafo G .
 - c) É bipartito? É isomorfo ao K_5 ?
 - d) É conexo? É euleriano? É hamiltoniano?
 - e) É plano? Comprobar a fórmula de Euler para o grafo G .

Indícase na cabeceira do exame que se deben **xustificar todas as respostas**

1. **(2 puntos)** Resolve as seguintes cuestións:
 - (a) **(1 punto)** Atopar o enteiro positivo máis pequeno que dea restos 1, 3 e 5 cando se divide por 5, 7 e 9, respectivamente.
 - (b) **(1 punto)** Sabendo que o número $3x5647y2_{(8)}$ é múltiplo 7 e de 9, respectivamente. **O número atópase expresado en base 8.** Calcular x e y .
2. **(2 puntos)** Responde ás seguintes cuestións:
 - (a) **(1 punto)** Sexa $\{a_1, a_2, a_3, \dots, a_{n-1}, a_n\}$ un conxunto de nove números naturais cuxa suma é 85, Probar que hai necesariamente catro números cuxa suma é polo menos 38.
 - (b) **(0.5 puntos)** De cantas formas se poden repartir 20 exemplares dun mesmo libro entre seis persoas A, B, C, D, E, F se se coñece que A e B deben recibir alomenos 3 exemplares e C e D deben recibir dous exemplares.
 - (c) **(0.5 puntos)** De cantas formas se poden repartir 20 exemplares dun mesmo libro entre seis persoas A, B, C, D, E, F nas mesmas condicións que o apartado anterior sabendo que A non pode recibir máis de 10 exemplares.
3. **(2 puntos)** Resolve a seguinte ecuación de recorrencia:
 - (a) **(1 punto)** Sexa b_n o número de cadeas de n bits que conteñen tres zeros consecutivos. Calcular unha ecuación de recorrencia para b_n . Da as condicións iniciais Non fai falta resolvela.
 - (b) **(1 punto)** Considera a relación de recorrencia $a_n = 4a_{n-1} - 4a_{n-2}$. Cal é a solución xeral? É a sucesión $a_n = 4$ solución da ecuación de recorrencia? É a sucesión $a_n = n2^{n+1}$.
4. **(2 puntos)** Xustificar razonadamente as seguintes cuestións
 - (a) **(0.4 puntos)** Ordenar da maneira de que cada función sexa \mathcal{O} (Big- \mathcal{O}) da seguinte:

$f(n) = 365n \log_8 n + n^3 + 2000n$	$g(n) = n^2 \log_2 n + n(\log_8 n)^3$	$h(n) = 1000n \log_8 n + n^2(\log_2 n)^3$
--------------------------------------	---------------------------------------	---
 - (b) **(0.4 puntos)** Cantos números teñen inverso multiplicativo (ou unidades) en $\mathbb{Z}/20200\mathbb{Z}$, é dicir, no reloxo de 20200 horas.
 - (c) **(0.4 puntos)** O número total de aplicacións inxectivas do conxunto $\{1, 2, 3\}$ nun conxunto A é de 210 posibilidades. Cantos elementos ten A ?
 - (d) **(0.4 puntos)** Sexa G un grafo simple con 9 vértices. Probar que se G ten 29 arestas entón é conexo.
 - (e) **(0.4 puntos)** Todo subgrafo 2-regular de K_4 é isomorfo a K_3 .
5. **(2 puntos)** Dado o seguinte grafo responder ás seguintes cuestións:
 - (a) **(0.5 puntos)** É bipartito? É plano?
 - (b) **(0.5 puntos)** É euleriano? É semieuleriano? No caso afirmativo, construír un circuito ou camiño.
 - (c) **(0.5 puntos)** É hamiltoniano? No caso afirmativo construír un circuito.
 - (d) **(0.5 puntos)** Calcular unha árbore xeradora de peso minimal empregando o algoritmo de Prim (indicando todos os pasos), sendo os pesos do grafo os que se indican a continuación:

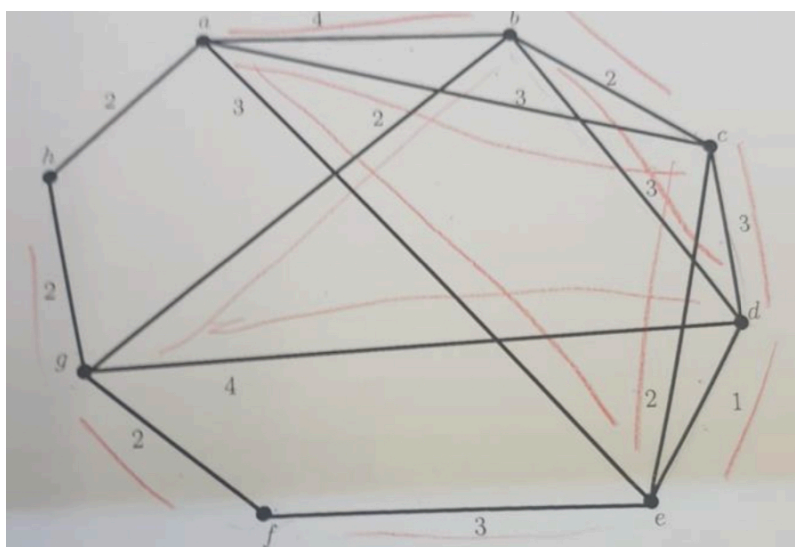

Figura 1: Grafo que foi proposto no exame

SOLUCIONES PRUEBA DE MATEMÁTICA DISCRETA

- 1.A.** Sabiendo que la clave pública es $n = 10553$ ($n = 173 \cdot 61$) y $e = 191$, calcular la clave privada y decir como se encripta y descifra un mensaje con el sistema RSA.

Solución:

Cálculo de la clave privada d : $\phi(n) = \phi(10553) = (173-1) \cdot (61-1) = 172 \cdot 60 = 10320$.
 d es el inverso multiplicativo de $e = 191$ módulo $\phi(n) = 10320$.

$\gcd(10320, 191) = 1$, ya que

$$\begin{array}{rcl} 10320 & \begin{array}{|l} 191 \\ \hline 6 \end{array} & 191 \quad \begin{array}{|l} 6 \\ \hline 5 \end{array} \\ & \text{54} & 31 \quad 1 \end{array}$$

$$6 = 10320 - 54 \cdot 191, \quad 5 = 191 - 31 \cdot 6, \quad 1 = 6 - 1 \cdot 5.$$

Así:

$$\begin{aligned} 1 &= 6 - 5 = 6 - (191 - 31 \cdot 6) = 32 \cdot 6 - 191 = 32 \cdot (10320 - 54 \cdot 191) - 191 \\ &= 32 \cdot 10320 - 1728 \cdot 191 - 191 = 32 \cdot 10320 - 1729 \cdot 191 \end{aligned}$$

Por lo tanto, el inverso multiplicativo de 191 módulo 10320 es -1729, pero

$$-1729 \equiv 8591 \pmod{10320}.$$

Para encriptar un mensaje m ;

$$m \longrightarrow m^{191} \pmod{10553}.$$

Para descifrar el mensaje recibido x ;

$$x \longrightarrow x^{8591} \pmod{10553}.$$

- 2.A.** (a) ¿El número 3914230221 es divisible por 11? ¿Y por 99? (Razonar sin hacer la división !!!)

Solución:

3914230221 es divisible por 11 si, y solo si,

$$-3 + 9 - 1 + 4 - 2 + 3 - 0 + 2 - 2 + 1 \equiv 0 \pmod{11} \iff 19 - 8 = 11 \equiv 0 \pmod{11}$$

Por otro lado, es divisible por 99 si, y solo si, es divisible por 11 y 9:

3914230221 es divisible por 9 si, y solo si,

$$3 + 9 + 1 + 4 + 2 + 3 + 0 + 2 + 2 + 1 \equiv 0 \pmod{9} \iff 27 \equiv 0 \pmod{9}$$

Por lo tanto 3914230221 es divisible por 99.

- (b) ¿La función $30x^2 - 7x^3 \log(x)$ es $\mathcal{O}(x^2)$?

Solución:

No es $\mathcal{O}(x^2)$ ya que $x^3 \notin \mathcal{O}(x^2)$.

- (c) Escribir el número $1051_{(6)}$ expresado en base 6 en base 8.

Solución:

$1051_{(6)} = 1 \cdot 6^3 + 0 \cdot 6^2 + 5 \cdot 6^1 + 1 = 247$ expresado en base 10.

$$\begin{array}{r|l} 247 & 8 \\ \hline & 30 \end{array} \quad \begin{array}{r|l} 30 & 8 \\ \hline & 6 \end{array} \quad \begin{array}{r|l} & 8 \\ \hline & 3 \end{array}$$

Así, el número $1051_{(6)}$ en base 8 es $367_{(8)}$.

- (d) ¿Qué enteros positivos menores que 28 tienen inverso multiplicativo en $\mathbb{Z}/28\mathbb{Z}$?

Solución:

$\phi(28) = \phi(2^2) \cdot \phi(7) = 2 \cdot 6 = 12$ elementos tienen inverso multiplicativo en $\mathbb{Z}/28\mathbb{Z}$, que son los números x tales que $\gcd(x, 28) = 1$, es decir,

$$1, 3, 5, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 23, 25, 27.$$

- 1.B.** Sabiendo que la clave pública es $n = 9853$ ($n = 167 \cdot 59$) y $e = 187$, calcular la clave privada y decir como se encripta y descifra un mensaje con el sistema RSA.

Solución:

Cálculo de la clave privada d : $\phi(n) = \phi(9853) = (167 - 1) \cdot (59 - 1) = 166 \cdot 58 = 9628$.
 d es el inverso multiplicativo de $e = 187$ módulo $\phi(n) = 9628$.

$\gcd(9628, 187) = 1$, ya que

$$\begin{array}{rcl} 9628 & \begin{array}{|l} 187 \\ \hline \end{array} & 187 \quad \begin{array}{|l} 91 \\ \hline \end{array} \quad 91 \quad \begin{array}{|l} 5 \\ \hline \end{array} \\ \textcolor{red}{91} & \textcolor{blue}{51} & \textcolor{red}{5} \quad \textcolor{blue}{2} \quad \textcolor{red}{1} \quad \textcolor{blue}{18} \end{array}$$

$$91 = 9628 - 51 \cdot 187, \quad 5 = 187 - 2 \cdot 91, \quad 1 = 91 - 18 \cdot 5.$$

Así:

$$\begin{aligned} 1 &= 91 - 18 \cdot 5 = 91 - 18 \cdot (187 - 2 \cdot 91) = 37 \cdot 91 - 18 \cdot 187 \\ &= 37 \cdot (9628 - 51 \cdot 187) - 18 \cdot 187 = 37 \cdot 9628 - 1905 \cdot 187 \end{aligned}$$

Por lo tanto, el inverso multiplicativo de 187 módulo 9628 es -1905, pero

$$-1905 \equiv 7723 \pmod{9628}.$$

Para encriptar un mensaje m ;

$$m \longrightarrow m^{\textcolor{blue}{187}} \pmod{9853}.$$

Para descifrar el mensaje recibido x ;

$$x \longrightarrow x^{\textcolor{red}{7723}} \pmod{9853}.$$

- 2.B.** (a) ¿El número 221456838972 es divisible por 11? ¿Y por 3? ¿Y por 33? (Razonar sin hacer la división !!!)

Solución:

221456838972 es divisible por 11 si, y solo si,

$$-2 + 2 - 1 + 4 - 5 + 6 - 8 + 3 - 8 + 9 - 7 + 2 \equiv 0 \pmod{11} \iff \textcolor{red}{26 - 31 = -5 \equiv 6 \not\equiv 0 \pmod{11}}$$

Así, no es divisible por 11.

221456838972 es divisible por 3 si, y solo si,

$$2 + 2 + 1 + 4 + 5 + 6 + 8 + 3 + 8 + 9 + 7 + 2 \equiv 0 \pmod{3} \iff \textcolor{red}{57 \equiv 12 \equiv 3 \equiv 0 \pmod{3}}$$

Por otro lado, es divisible por 33 si, y solo si, es divisible por 11 y 3, así 221456838972 no es divisible por 33.

- (b) ¿La función $26x^3 - 693x^2 \log(x)$ es $\mathcal{O}(x^3)$?

Solución:

Es $\mathcal{O}(x^3)$ ya que x^3 y x^2 pertenecen a $\mathcal{O}(x^3)$.

- (c) Escribir el número $1342_{(5)}$ expresado en base 5 en base 7.

Solución:

$$1342_{(5)} = 1 \cdot 5^3 + 3 \cdot 5^2 + 4 \cdot 5^1 + 2 = 222 \text{ expresado en base 10.}$$

$$\begin{array}{r|l} 222 & 7 \\ \hline & 31 \end{array} \quad \begin{array}{r|l} 31 & 7 \\ \hline & 4 \end{array}$$

Así, el número $1342_{(5)}$ en base 7 es $435_{(7)}$.

- (d) ¿Qué enteros positivos menores que 36 tienen inverso multiplicativo en $\mathbb{Z}/36\mathbb{Z}$?

Solución:

$\phi(36) = \phi(2^2) \cdot \phi(3^2) = 2 \cdot 6 = 12$ elementos tienen inverso multiplicativo en $\mathbb{Z}/36\mathbb{Z}$, que son los números x tales que $\gcd(x, 36) = 1$, es decir,

$$1, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 25, 29, 31, 35.$$

1. (a) Que enteiros positivos menores que 32 teñen inverso multiplicativo en $\mathbb{Z}/32\mathbb{Z}$?
“ $\mathbb{Z}/32\mathbb{Z}$ é o reloxo de 32 horas”.

$32 = 2^5$. Tienen inverso multiplicativo los enteros a tales que $\gcd(a, 32) = 1$, es decir los números impares. Hay 16 enteros positivos menores que 32 que tienen inverso multiplicativo: $1, 3, 5, \dots, 27, 29, 31$.

- (b) Enunciar e probar o criterio de divisibilidade por 11. Que cifra é X na igualdade $14! = 871X8291200$?

El enunciado y la prueba está hecha en clase.

$14! = 871X8291200$ es múltiplo de todos los números menores o iguales que 14. En particular, podéis aplicar los criterios de divisibilidad del 9 o del 11. Se obtiene que $X = 7$.

- (c) Escribe o número $1241_{(6)}$ expresado en base 6 en base 9.

$$1241_{(6)} = 313 = 377_{(9)}.$$

2. (a) Se se seleccionan 101 enteiros entre $\{1, 2, \dots, 200\}$, probar que polo menos dous deles son coprimos ou primos entre si.

Consideramos las 100 cajas $\{1, 2\}, \{3, 4\}, \{5, 6\}, \dots, \{197, 198\}, \{199, 200\}$. Si se seleccionan 101 números, por el principio del palomar $\lceil \frac{101}{100} \rceil = 2$, al menos dos de esos números están en la misma caja. Esos dos números son coprimos entre sí.

- (b) (i) De cantas formas se poden repartir tres exemplares dun mesmo libro entre oito nenas se ningunha delas pode recibir máis dun?

$$C(8, 3) = \binom{8}{3} = \frac{8!}{5! 3!} = 56.$$

- (ii) De cantas formas se poden repartir tres exemplares dun mesmo libro entre oito nenas se calquera delas pode recibir calquera número de exemplares?

$$CR(8, 3) = \binom{8+3-1}{3} = \binom{10}{3} = \frac{10!}{7! 3!} = 120.$$

- (iii) De cantas formas se poden repartir oito exemplares dun mesmo libro entre tres nenas se cada unha delas debe recibir, polo menos, un exemplar?

$$CR(3, 5) = \binom{3+5-1}{5} = \binom{7}{5} = \frac{7!}{5! 2!} = 21.$$

3. (a) Ao comezo do primeiro ano existen 2 cabras nunha illa. O número de cabras duplícanse todos os anos por reprodución e ao finalizar o ano n -ésimo son eliminadas n cabras. Determinar unha relación de recorrencia para o número de cabras ao principio do ano n -ésimo. Cales son as condicións iniciais? De que tipo é a relación de recorrencia? Cantas cabras hai ao principio do cuarto ano?

(Nota: Non fai falta resolver a relación de recorrencia)

$a_n = 2a_{n-1} - (n - 1)$. Condición inicial $a_1 = 2$. Es una RRLnHCC: relación de recorrencia lineal no homogénea con coeficientes constantes. Al principio del cuarto año hay 5 cabras.

- (b) Considera a relación de recorrencia $a_n = -a_{n-1} + 2a_{n-2}$. Cal é a solución xeral? É a sucesión $a_n = 1$ solución da relación de recorrencia? É a sucesión $a_n = 2^n$?

La ecuación característica es $r^2 + r - 2 = 0$, con soluciones $r_1 = 1$ y $r_2 = -2$. Por lo tanto la solución general es $a_n = \alpha_1(1)^n + \alpha_2(-2)^n$.

1 es solución, ya que tomando $\alpha_1 = 1$ y $\alpha_2 = 0$, obtenemos que $a_n = 1$.

Otra forma, comprobando que es solución directamente en la ecuación de recorrencia $a_n = -a_{n-1} + 2a_{n-2}$: $1 = -1 + 2 \cdot 1$.

2^n no es solución de la ecuación de recorrencia $a_n = -a_{n-1} + 2a_{n-2}$:

$$2^n = -2^{n-1} + 2 \cdot 2^{n-2} = -2^{n-1} + 2^{n-1} = 0.$$

4. Xustificar razoadamente as seguintes cuestións:

- (a) Ordenar as funcións de tal maneira que cada función sexa big- \mathcal{O} da seguinte:

$$f(n) = 2021 n^2 + 2021^{10}, \quad g(n) = 2021 n \log(n^3), \quad h(n) = 2021 \sqrt[4]{n}$$

$$f \in \mathcal{O}(n^2), \quad g \in \mathcal{O}(n \log(n)), \quad h \in \mathcal{O}(n^{1/4}).$$

$$\text{Por lo tanto, } h \in \mathcal{O}(g), \quad g \in \mathcal{O}(f).$$

- (b) Encontrar un inverso de 11 módulo 186.

El inverso es 17.

- (c) Utilizando un alfabeto de 26 letras, cantas palabras de 4 letras empezan pola letra **A** ou non a conteñen?

$$26^3 + 25^4.$$

- (d) Pon un exemplo dun grafo euleriano que sexa hamiltoniano e outro exemplo dun grafo non euleriano que non sexa hamiltoniano.

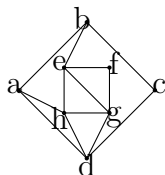
Muchos!!! Por exemplo, es euleriano y hamiltoniano K_3 :

No es euleriano ni hamiltoniano:

- (e) Todo grafo simple, bipartito completo é hamiltoniano?

$K_{m,n}$ es hamiltoniano si y solo si $n = m$.

5. Dado o seguinte grafo G

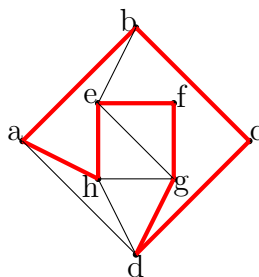
- (a) É euleriano? É semieuleriano? No caso afirmativo, construír un circuíto ou un camiño.

No es euleriano, ya que $\partial(a) = \partial(b) = 3$. Es semieuleriano, ya que el resto de los vértices tienen grado par. Un camino euleriano es (de muchos posibles que tienen que empezar y terminar en los vértices de grado impar, se puede construir usando el algoritmo de Fleury):

$abcdgfeghdaheb$

- (b) É hamiltoniano? No caso afirmativo, construír un circuíto.

Es hamiltoniano ya que tiene circuitos hamiltonianos. Un circuito hamiltoniano es

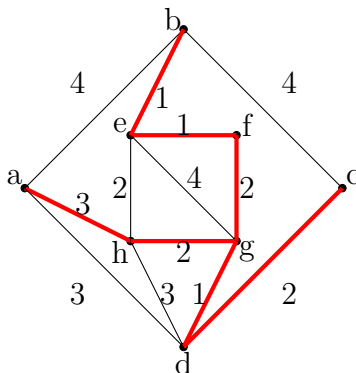
(de muchos posibles) $abcdgfegha$:

- (c) Calcular unha árbore xeradora minimal de G usando o algoritmo de Kruskal, sendo os pesos do grafo os que se indican a continuación

Primero se consideran los ejes de menor peso, siempre que no formen un ciclo hasta formar un árbol. Una solución posible es:

- Ejes de peso 1: be, ef, dg .
- Ejes de peso 2: fg, gh, dc .
- Ejes de peso 3: ah .

Es un árbol generador de peso minimal 12.

Transcrito por MAD, de Informáticas MAD

Neste maravilloso día de verán uns poucos afortunados e afortunadas puidemos degustar o exame elaborado polos profesores da materia para o control extraordinario, coma nós, da materia. Neste, entraron preguntas moi curiosas de difícil resolución, polo menos á hora de resolver o exame.

Cada pregunta vale 2 ptos.

1- a) Resolver a congruencia lineal $17x \equiv 3 \pmod{19}$
b) Que número deixa como resto 1 ao dividilo por 2, resto 2 ao dividilo por 3 e resto 3 ao dividilo por 7.

2- Considera os números enteiros positivos de catro cifras ($1000 \leq x \leq 9999$).

- a) Cantos hai divisibles por 9?
- b) Cantos non teñen díxitos repetidos?
- c) Cales non son divisibles por 3?
- d) Cales son divisibles por 5 ou por 7?
- e) Cales son divisibles por 5 e por 7?
- f) Cales son divisibles por 5 e non por 7?

3- Resolver:

- a) $X_1 + X_2 + X_3 = 30$
- b) Considerar $X_1 \geq 3$
- c) Considerar $X_1 \leq 7$ e $X_2 \leq 5$

4- Transmitimos mensaxes por unha canle de comunicacións usando dous tipos de sinais. A transmisión dun sinal dos do primeiro tipo ocupa 1 microsegundo e as do segundo tipo ocupa 2 microsegundos.

- a) Determinar unha relación de recorrencia para o número de mensaxes diferentes formadas por secuencias de sinais destes dous tipos que se poden enviar en n microsegundos.
- b) Condicións iniciais
- c) Cantas mensaxes diferentes se poden transmitir en 10 microsegundos?
- d) Cantas mensaxes diferentes se poden transmitir en n microsegundos?

5- Para que n pode existir un grafo coa seguinte sucesión de graos?

$[2, 2, 3, 3, 4, 4, \dots, n, n]$

- a) Cantas arestas tería este grafo?
- b) Podería ser algún destes grafos euleriano?
- c) Cales, sen ser eulerianos, poderían conter camiños eulerianos?
- d) Para que valores de n o grafo non podería ser á vez simple, conexo e plano?

Enxeñaría Informática USC — Matemática Discreta

Transcrito por $\Delta\Psi$

Xaneiro 2019

1. (2,5 puntos) O teorema pequeno de Fermat enuncia que se p é un número primo e a é un número enteiro non divisible entre p , entón $a^{p-1} \equiv 1 \pmod{p}$
 - (a) Utilizar este teorema para calcular $3^{302} \pmod{5}$, $3^{302} \pmod{7}$ e $3^{302} \pmod{11}$
 - (b) Usar os resultados do apartado anterior e o teorema chinés dos restos para calcular $3^{302} \pmod{385}$. Observar que $385 = 5 \cdot 7 \cdot 11$.
2. (2,5 puntos)
 - (a) Cantas cadeas hai de 8 bits?
 - (b) Cantas cadeas de 8 bits comezan ou rematan por 1?
 - (c) Cantas cadeas de 8 bits non conteñen un número par de ceros?
3. (2,5 puntos) Considerar a relación de recorrencia linear $a_n = 9a_{n-2} + 3^n$.
 - (a) Probar que $a_n = \frac{n}{2}3^n$ é unha solución desta relación de recorrencia.
 - (b) Determinar tódalas solucións desta relación de recorrencia.
 - (c) Determinar a solución que verifica $a_0 = 0$ e $a_1 = \frac{5}{2}$.
4. (2,5 puntos) Sendo $K_{3,4}$ o grafo bipartito completo, razoara a resposta a cada unha das seguintes preguntas.
 - (a) Cal é a sucesión de graos de $K_{3,4}$?
 - (b) Cal é o índice cromático de $K_{3,4}$?
 - (c) É $K_{3,4}$ hamiltoniano?
 - (d) É $K_{3,4}$ euleriano?
 - (e) É $K_{3,4}$ isomorfo ao grafo completo K_7 ?

SOLUCIONES

1. (a) Existe o inverso de 19 módulo 141? En caso afirmativo, calculalo.
- (b) Ten solucións a congruencia $19x \equiv 3 \pmod{141}$? En caso afirmativo, calcular as solucións enteiras que hai entre -300 e 300 .

Solución.

- (a) Tiene inverso, ya que $\gcd(19, 141) = 1$. $1 = 52 \cdot 19 + (-7) \cdot 141$. Así, inverso de 19 es 52.
- (b) $19x \equiv 3 \pmod{141} \Leftrightarrow x \equiv 3 \cdot \frac{1}{19} \equiv 3 \cdot 52 = 156 \equiv 15 \pmod{141}$.
Otras soluciones son: $141 + 15 = 156$, $2 \cdot 141 + 15 = 297$,
 $-1 \cdot 141 + 15 = -126$ $-2 \cdot 141 + 15 = -267$.

2. De quantas formas pódense colocar 6 bólas en tres recipientes en cada un dos seguintes casos?

- (a) Cada bóla é dunha cor diferente.
- (b) Todas as bólas son iguais. (2 puntos)

Solución.

- (a) Se as bólas son todas diferentes a cada unha das 6 bólas asignámoslle unha das 3 eleccións posibles.
Tamén se pode pensar como cadeas de lonxitude 6 formadas con 1, 2 e 3.
 $VR(3,6) = 3^6 = 729$.
- (b) Se as bólas son iguais, hai que saber quantas bólas haberá en cada recipiente, é dicir, o número de solucións enteiras non negativas de

$$x_1 + x_2 + x_3 = 6.$$

$$CR(3,6) = \binom{3+6-1}{6} = \binom{8}{6} = \frac{8!}{6!2!} = \frac{8 \cdot 7}{2} = 28.$$

3. (a) Buscar unha relación de recorrencia para o número de cadeas de bits de lonxitude n que conteñen tres ceros consecutivos. Cales son as condicións iniciais?
- (b) Resolver a relación de recorrencia $a_n = 5a_{n-1} - 6a_{n-2}$ para $n \geq 2$ coas condicións iniciais $a_0 = 1$, $a_1 = 0$.

Solución.

- (a) Sea a_n el número de cadenas de n bits que contienen 3 ceros consecutivos.
 - O bien empiezan por 1, seguido de una cadena de longitud $n - 1$ con 3 ceros consecutivos.
 - O bien empiezan por 0. En este caso puede ocurrir:
 - 01, seguido de una cadena de longitud $n - 2$ con 3 ceros consecutivos.
 - 001, seguido de una cadena de longitud $n - 3$ con 3 ceros consecutivos.
 - 000, seguido de una cadena arbitraria de longitud $n - 3$.

Por lo tanto, $a_n = a_{n-1} + a_{n-2} + a_{n-3} + 2^{n-3}$.

- (b) La ecuación característica es $r^2 - 5r + 6 = 0$. Las raíces son $r_1 = 3$ y $r_2 = 2$.

La solución general de la ecuación es $a_n = \alpha_1 3^n + \alpha_2 2^n$. $\begin{cases} 1 &= \alpha_1 + \alpha_2 \\ 0 &= 3\alpha_1 + 2\alpha_2 \end{cases}$
 Así, tenemos: $\alpha_1 = -2$, $\alpha_2 = 3$. Por lo tanto la solución es $a_n = -2 \cdot 3^n + 3 \cdot 2^n$.

4. Un grafo dise libre de triángulos se non ten circuitos de lonxitude 3. Sexa G un grafo simple, plano e libre de triángulos, con n vértices, $n \geq 3$. Proba que G ten, como máximo, $2n - 4$ arestas. Demostra, ademais, que existe un vértice de grao menor ou igual que 3.

Solución.

Como G no contiene circuitos de longitud 3, las regiones están limitadas por ciclos de longitud al menos 4, por tanto: $4r \leq 2|E|$, donde r denota el número de regiones del grafo G . Por otro lado, por el Teorema de Euler, $r = |E| - |V| + 2$, por tanto

$$4r = 4|E| - 4|V| + 8 \leq 2|E| \Rightarrow 2|E| \leq 4|V| - 8 \Rightarrow |E| \leq 2|V| - 4.$$

Para comprobar que, en estas condiciones, existe un vértice de grado menor o igual que 3, supongamos, por el contrario, que todos los vértices son de grado estrictamente mayor que 3 (esto es, $\partial(v) \geq 4, \forall v \in V$). Utilizando el Lema del apretón de manos se tendría

$$2|E| = \sum_{v \in V} \partial(v) \geq 4|V|; \text{ lo que contradice } |E| \leq 2|V| - 4.$$

5. Xustificar razoadamente as seguintes cuestións:

- A función $f(x) = 2x^2 + x^3 \log(x)$ é $\mathcal{O}(x^3)$?
- Cantos enteiros positivos menores que 30 son primos relativos con 30?
- Cantas cadeas diferentes poden facerse coas letras de *AARDVRK*, usando todas as letras, se todas as tres *A* teñen que ser consecutivas?
- Un grafo bipartito completo $K_{m,n}$ euleriano sempre é hamiltoniano?

Solución.

- No, ya que $\log(x)$ es $\mathcal{O}(x)$, es decir, $\log(x)$ crece menos que x .
 La función sería $\mathcal{O}(x^4)$.

-

$$\phi(30) = \phi(2 \cdot 3 \cdot 5) = \phi(2) \cdot \phi(3) \cdot \phi(5) = 1 \cdot 2 \cdot 4 = 8.$$

- Consideramos las tres *A* consecutivas *AAARDVRK*, es decir, *ARDVRK*.

$$\frac{6!}{2!1!1!1!1!} = \frac{6!}{2} = \frac{720}{2} = 360.$$

- Todo ciclo en un grafo bipartito es de longitud par y alterna entre vértices de V_1 y V_2 . Ya que un ciclo hamiltoniano usa todos los vértices en V_1 y V_2 , tiene que ocurrir que $m = |V_1| = |V_2| = n$.

SOLUCIONES PRUEBA DE MATEMÁTICA DISCRETA

1. (a) Sabiendo que la clave pública es $n = 10553$ ($n = 173 \cdot 61$) y $e = 191$, calcular la clave privada y decir como se encripta y descifra un mensaje con el sistema RSA.
 (b) Calcular A y B sabiendo que el número $119A2692B63$ es múltiplo de 9 y de 11.

Solución:

- (a) Cálculo de la clave privada d : $\phi(n) = \phi(10553) = (173 - 1) \cdot (61 - 1) = 172 \cdot 60 = 10320$.

d es el inverso modular de $e = 191$ módulo $\phi(n) = 10320$.

$\gcd(10320, 191) = 1$, ya que

$$\begin{array}{rclclcl} 10320 & \begin{array}{|l} 191 \\ \hline \end{array} & 191 & \begin{array}{|l} 6 \\ \hline \end{array} & 6 & \begin{array}{|l} 5 \\ \hline \end{array} \\ \textcolor{red}{6} & \textcolor{blue}{54} & \textcolor{red}{5} & \textcolor{blue}{31} & \textcolor{red}{1} & \textcolor{blue}{1} \end{array}$$

$$6 = 10320 - 54 \cdot 191, \quad 5 = 191 - 31 \cdot 6, \quad 1 = 6 - 1 \cdot 5.$$

Así:

$$\begin{aligned} 1 &= 6 - 5 = 6 - (191 - 31 \cdot 6) = 32 \cdot 6 - 191 = 32 \cdot (10320 - 54 \cdot 191) - 191 \\ &= 32 \cdot 10320 - 1728 \cdot 191 - 191 = 32 \cdot 10320 - 1729 \cdot 191 \end{aligned}$$

Por lo tanto, el inverso modular de 191 módulo 10320 es -1729, pero

$$-1729 \equiv 8591 \pmod{10320}.$$

Para encriptar un mensaje m ;

$$m \longrightarrow m^{\textcolor{blue}{191}} \pmod{10533}.$$

Para descifrar el mensaje recibido x ;

$$x \longrightarrow x^{\textcolor{red}{8591}} \pmod{10533}.$$

(b)

$$119A2692B63 \equiv A + B + 3 \pmod{9}$$

Por lo tanto $119A2692B63$ es divisible por 9 si, y solo si,

$$A + B + 3 \equiv 0 \pmod{9} \iff \textcolor{red}{A + B \equiv 6 \pmod{9}}$$

Por otro lado,

$$119A2692B63 \equiv -A + B - 2 \pmod{11}$$

Por lo tanto $119A2692B63$ es divisible por 11 si, y solo si,

$$-A + B - 2 \equiv 0 \pmod{11} \iff \textcolor{blue}{B - A \equiv 2 \pmod{11}}$$

Las posibles soluciones de $A + B \equiv 6 \pmod{9}$ son:

A	B
0	6
1	5
2	4
3	3
4	2
5	1
6	0 o 9
7	8
8	7
9	6

La única solución que verifica $B - A \equiv 2 \pmod{11}$ es $A = 2$ y $B = 4$. Por lo tanto el número es: **11922692463**.

2. (a) Sabiendo que la clave pública es $n = 9853$ ($n = 167 \cdot 59$) y $e = 187$, calcular la clave privada y decir como se encripta y descifra un mensaje con el sistema RSA.
 (b) Calcular A y B sabiendo que el número $39A4230B21$ es múltiplo de 3 y de 11.

Solución:

- (a) Cálculo de la clave privada d : $\phi(n) = \phi(9853) = (167-1) \cdot (59-1) = 166 \cdot 58 = 9628$.
 d es el inverso modular de $e = 187$ módulo $\phi(n) = 9628$.
 $\gcd(9628, 187) = 1$, ya que

$$\begin{array}{rcl} 9628 & \begin{array}{|l} 187 \\ \hline 91 \end{array} & \begin{array}{|l} 187 \\ \hline 5 \end{array} \\ & \text{91} & \text{5} \\ & \text{51} & \text{2} \\ & & \text{1} \\ & & \text{18} \end{array}$$

$$91 = 9628 - 51 \cdot 187, \quad 5 = 187 - 2 \cdot 91, \quad 1 = 91 - 18 \cdot 5.$$

Así:

$$\begin{aligned} 1 &= 91 - 18 \cdot 5 = 91 - 18 \cdot (187 - 2 \cdot 91) = 37 \cdot 91 - 18 \cdot 187 \\ &= 37 \cdot (9628 - 51 \cdot 187) - 18 \cdot 187 = 37 \cdot 9628 - 1905 \cdot 187 \end{aligned}$$

Por lo tanto, el inverso modular de 187 módulo 9628 es -1905, pero

$$-1905 \equiv 7723 \pmod{9628}.$$

Para encriptar un mensaje m ;

$$m \longrightarrow m^{187} \pmod{9853}.$$

Para descifrar el mensaje recibido x ;

$$x \longrightarrow x^{7723} \pmod{9853}.$$

(b)

$$39A4230B21 \equiv A + B \pmod{3}$$

Por lo tanto $39A4230B21$ es divisible por 3 si, y solo si,

$$A + B \equiv 0 \pmod{3}$$

Por otro lado,

$$39A4230B21 \equiv -A + B - 1 \pmod{11}$$

Por lo tanto $39A4230B21$ es divisible por 11 si, y solo si,

$$-A + B - 1 \equiv 0 \pmod{11} \iff B - A \equiv 1 \pmod{11}$$

Las posibles soluciones de $A + B \equiv 0 \pmod{3}$ son:

A	B
0	0 o 3 o 6 o 9
1	2 o 5 o 8
2	1 o 4 o 7
3	0 o 3 o 6 o 9
4	2 o 5 o 8
5	1 o 4 o 7
6	0 o 3 o 6 o 9
7	2 o 5 o 8
8	1 o 4 o 7
9	0 o 3 o 6 o 9

Las posibles soluciones que verifica $B - A \equiv 1 \pmod{11}$ son:

- $A = 1$ y $B = 2$. Por lo tanto el número es: 3914230221.
- $A = 4$ y $B = 5$. Por lo tanto el número es: 3944230521.
- $A = 7$ y $B = 8$. Por lo tanto el número es: 3974230821.

Por lo tanto los números posibles son:

3914230221, 3944230521, 3974230821.

1. Determinar cantos divisores positivos ten o número $n = 2^4 5^3 11^2$. Cántos deles rematan en 0?

Solución:

Os únicos números primos que dividen a n son 2, 5 e 11, polo que calquera divisor de n será da forma $2^a 5^b 11^c$, con $0 \leq a \leq 4$, $0 \leq b \leq 3$ e $0 \leq c \leq 2$. Polo tanto, para a temos 5 posibilidades, 4 para b e 3 para c , o que, polo principio de multiplicación, nos dá un total de $5 \times 4 \times 3 = 60$ divisores.

Se queremos que un divisor remate en 0, necesariamente será un múltiplo de 10, é dicir, na anterior análise, están excluídas as posibilidades $a = 0$ e $b = 0$. Polo tanto, haberá $4 \times 3 \times 3 = 36$ divisores rematados en 0.

2. Determinar cantos números de 7 cifras hai tales que o produto das súas cifras sexa 15.

Solución:

Para que sete números do 0 ao 9 multiplicados dean 15, a única posibilidade é que sexan 5 uns, 1 tres e 1 cinco. Polo tanto, os números que se poden formar nas condicións pedidas corresponderanse coas permutacións dos elementos da lista $[1, 1, 1, 1, 1, 3, 5]$. Das 7 posibles posicións, 5 corresponden a uns, das dúas restantes, 1 corresponde ao tres e a restante ao 5. Polo tanto

$$\binom{7}{5} \binom{2}{1} \binom{1}{1} = \frac{7!}{5! 1! 1!} = 42$$

3. Buscar unha relación de recorrencia para a que a sucesión $\{a_n\}$, con $a_n = 1 + 2 + \dots + n$ para $n \geq 1$, sexa solución. Resolver a relación de recorrencia e dar unha fórmula para a suma dos n primeiros números enteiros positivos.

Solución:

A relación de recorrencia obvia é

$$a_{n+1} = a_n + (n + 1),$$

linear con coeficientes constantes non homoxénea.

A relación de recorrencia linear homoxénea asociada é $a_{n+1} = a_n$, que ten por ecuación característica $r - 1 = 0$. A única raíz é $r = 1$, e polo tanto a solución xeral corresponde a

$$a_n^{(h)} = \alpha_1 1^n = \alpha_1.$$

A parte non homoxénea é un polinomio $F(n) = n + 1$, ou se preferimos, para aplicar o caso xeral, un polinomio multiplicado por 1^n . Como 1 é unha das raíces características (con multiplicidade 1), sabemos que hai unha solución particular da forma

$$a_n^{(p)} = (\alpha n + \beta) 1^n = \alpha n + \beta.$$

Substituíndo en $a_{n+1} = a_n + n + 1$, teremos que

$$\alpha(n + 1) + \beta = \alpha n + \beta + n + 1,$$

de onde se obtén que

$$(2n + 1)\alpha + n\beta = n + 1.$$

Dándolle a n , respectivamente, os valores 0 e 1, obtéñense as ecuacións:

$$\begin{aligned}\alpha + \beta &= 1 \\ 3\alpha + \beta &= 2,\end{aligned}$$

que podemos resolver para obtermos $\alpha = 1/2$ e $\beta = 1/2$.

A solución xeral será, entón,

$$a_n = a_n^{(p)} + a_n^{(h)} = \alpha_1 + \frac{n^2}{2} + \frac{n}{2}.$$

Tendo en conta as condicións iniciais do problema (para $n = 1$ a suma vale 1), temos que

$$1 = a_1 = \alpha_1 + \frac{1^2}{2} + \frac{1}{2} = \alpha_1 + 1,$$

e, por tanto, $\alpha_1 = 0$, o que nos dá a coñecida fórmula para a suma dos n primeiros enteiros positivos:

$$a_n = \frac{n^2}{2} + \frac{n}{2} = \frac{1+n}{2}n$$

4. Utilizando a fórmula de Euler para grafos planos, determina o número de pentágonos que contén un balón de fútbol, sabendo que está formado exclusivamente por pentágonos e hexágonos regulares.

Solución:

Sexa p o número de pentágonos e h o número de hexágonos. Como cada arista do poliedro está necesariamente en dúas caras, o número de aristas do poliedro será

$$A = \frac{5p + 6h}{2}.$$

En canto aos vértices, é claro que en cada un deles se xuntan 3 polígonos. Non poden ser 1 nin 2, obviamente, pero tampouco poden ser máis de 3, porque os ángulos internos tanto dos pentágonos coma dos hexágonos regulares superan os 90 graos. Polo tanto

$$V = \frac{5p + 6h}{3}$$

Da fórmula de Euler sabemos que

$$C + V = A + 2,$$

e como $C = p + h$, temos que

$$p + h + \frac{5p + 6h}{3} = \frac{5p + 6h}{2} + 2,$$

é dicir, $p = 12$.

Dende o punto de vista da fórmula de Euler, valeríanos calquera número de hexágonos, pero pola regularidade do balón de fútbol, todos os vértices deben ser iguais, e posto que en cada vértice se xuntan 3 polígonos, temos dúas posibilidades: 2 pentágonos e

1 hexágono, ou 1 pentágono e 2 hexágonos. Esta segunda opción produce unha figura máis esférica (a suma dos ángulos en cada vértice é maior!) e é a que corresponde ao noso problema.

Polo tanto, tendo en conta que cada hexágono está presente en 6 vértices, e cada pentágono en 5, teremos que

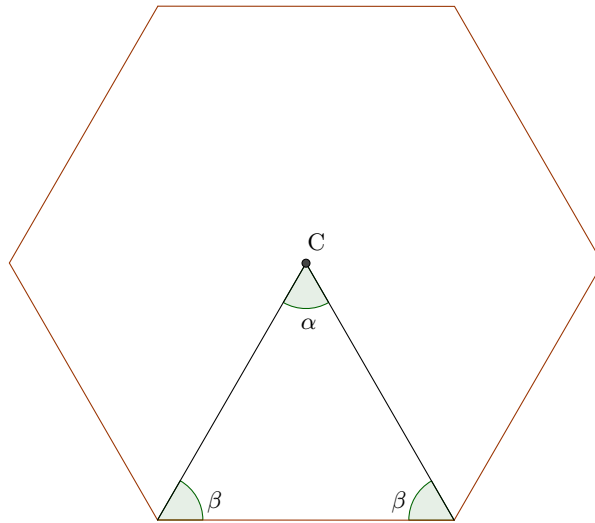
$$h = \frac{V \times 2}{6} \quad \text{e} \quad 12 = p = \frac{V \times 1}{5},$$

de onde

$$h = \frac{5p}{3} = 20$$

NOTA: *Valor dos ángulos internos dun polígono regular*

Unindo o centro do polígono con dous vértices consecutivos formamos un triángulo isósceles, e chamándolle α ao ángulo no centro e β a cada un dos que se forman nos vértices, temos que $180 = \alpha + 2\beta$.

É claro que $n \times \alpha = 360$, polo que, multiplicando a ecuación anterior por n temos que

$$180n = (\alpha + 2\beta)n = \alpha n + 2\beta n = 360 + 2\beta n,$$

de onde

$$\beta = \frac{180(n - 2)}{2n}$$

Polo tanto, dada un dos ángulos interiores do hexágono valerá, $2\beta = 2 \times 180(4/12) = 120$, e no caso do pentágono $2\beta = 2 \times 180(3/10) = 108$.

SOLUCIÓNS DO EXAME DE MATEMÁTICA DISCRETA
24/1/2012

1. (a) Existe o inverso de 19 módulo 141? En caso afirmativo, calculalo.
(b) Ten solucións a congruencia $19x \equiv 3 \pmod{141}$? En caso afirmativo, calcular as solucións que hai entre -200 e 200 .

Solución:

- (a) $\text{mcd}(19, 141)=1$. O inverso é 52, aplicando o algoritmo de Euclides.
(b) $19x \equiv 3 \pmod{141} \iff x \equiv \frac{1}{19} \cdot 3 \pmod{141} \iff x \equiv 52 \cdot 3 \pmod{141} \iff x \equiv 156 \pmod{141} \iff x \equiv 15 \pmod{141}$.

As solucións que hai entre -200 e 200 son:

$$-141 + 15 = -126, \quad 15, \quad 141 + 15 = 156.$$

2. Xustificar a igualdade $\sum_{k=0}^n (-1)^k \binom{n}{k} = 0$.

Solución: Polo teorema do binomio: $(x+y)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} x^{n-k} y^k$.

En particular, $(1+(-1))^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} (1)^{n-k} (-1)^k = \sum_{k=0}^n (-1)^k \binom{n}{k}$.

Pero, $1+(-1)=0$, e así $\sum_{k=0}^n (-1)^k \binom{n}{k} = 0$.

3. (a) Determinar as solucións da relación de recorrencia

$$a_n = -5a_{n-1} - 6a_{n-2} + 42 \cdot 4^n.$$

- (b) Determinar a solución do apartado anterior coas condicións iniciais $a_1 = 56$ e $a_2 = 278$.

Solución:

- (a) Ecuación característica: $r^2 + 5r + 6 = 0$. $(r+2)(r+3) = 0$. raíces: $-3, -2$.

Solución xeral da homoxénea: $a_n = \alpha_1(-3)^n + \alpha_2(-2)^n$.

Solución particular da ecuación no homoxénea: $a_n^p = C \cdot 4^n$.

$$C \cdot 4^n = -5C \cdot 4^{n-1} - 6C \cdot 4^{n-2} + 42 \cdot 4^n.$$

Dividindo por 4^{n-2} ,

$$C \cdot 4^2 = -5C \cdot 4 - 6C + 42 \cdot 4^2 \iff 42 \cdot C = 42 \cdot 4^2 \iff C = 4^2 = 16.$$

A solución da ecuación de recorrencia é:

$$a_n = \alpha_1(-3)^n + \alpha_2(-2)^n + 16 \cdot 4^n.$$

.

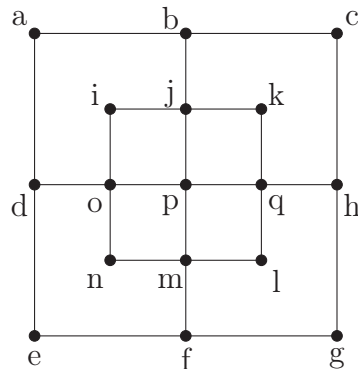
$$(b) \quad \begin{cases} 56 &= \alpha_1(-3) + \alpha_2(-2) + 16 \cdot 4 \\ 278 &= \alpha_1(-3)^2 + \alpha_2(-2)^2 + 16 \cdot 4^2 \end{cases}$$

Resolvendo o sistema, obtemos $\alpha_1 = 2, \alpha_2 = 1$.

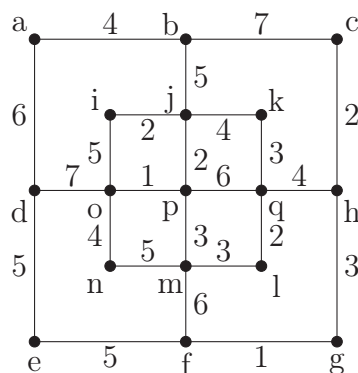
Así, a solución é:

$$a_n = 2(-3)^n + (-2)^n + 16 \cdot 4^n.$$

4. Dado o seguinte grafo G

- Comprobar o teorema de apertón de mans. Calcular a sucesión de graos do grafo G .
- É bipartito? Cal é o número crómico do grafo G ?
- É conexo? Describir un camiño simple de lonxitude 6. É isomorfo ao grafo K_5 ?
- É euleriano? É hamiltoniano?
- É plano? Comprobar a fórmula de Euler para o grafo G .
- Calcular unha árbore xeradora minimal de G usando o algoritmo de Kruskal, sendo os pesos do grafo os que se indican a continuación

Solución:

- (a) e = número de eixos: 24
Teorema de apertón de mans:

$2e = \text{grao}(a) + \text{grao}(b) + \text{grao}(c) + \text{grao}(d) + \text{grao}(e) + \text{grao}(f) + \text{grao}(g) + \text{grao}(h) + \text{grao}(i) + \text{grao}(j) + \text{grao}(k) + \text{grao}(l) + \text{grao}(m) + \text{grao}(n) + \text{grao}(o) + \text{grao}(p) + \text{grao}(q)$.

$$2 \cdot 24 = 48 = 2 + 3 + 2 + 3 + 2 + 3 + 2 + 3 + 2 + 4 + 2 + 4 + 2 + 4 + 4 + 4.$$

A sucesión de graos é: $(2, 2, 2, 2, 2, 2, 2, 3, 3, 3, 3, 4, 4, 4, 4)$.

- (b) É bipartito, xa que se pode colorear con dúas cores. O número crómico é 2.

Unha partición é: $\{a, c, e, g, j, m, o, q\}$ é $\{b, d, f, h, i, k, l, n, p\}$.

- (c) G é conexo xa que para cada par de vértices existe un camiño que os une.

Hai moitos, por exemplo: i, j, k, q, l, m, n .

Non é isomorfo a K_5 xa que K_5 ten 5 vértices e G ten 17 vértices.

- (d) G non é euleriano xa que ten vértices de grao impar.

G non é hamiltoniano pois $G - \{b, d, f, h\}$ ten 5 compoñentes conexas.

- (e) Si, G é plano xa que no debuxo non se cortan ningún par de arestas.

Fórmula de Euler: $r = e - v + 2$. $e = \text{eixos} = 24$ $v = \text{vértices} = 17$.

$$r = \text{rexións} = 24 - 17 + 2 = 9.$$

- (f) Eliximos os eixos:

$fg, op, ij, ql, ch, jp, gh, lm, pm, qk, ab, no, qh, bj, de, ef$.

